

debatt@klassekampen.no

KRONIKK & DEBATT

Forkjælt ungdom

LITTERATUR
Morten Langeland

Jeg er tretti år gammel men føler meg som seksti, skriver jeg, og vrir på ei linje av OnkLP. Dersom jeg spør en ungdomsskoleklasse i Halden hvem OnkLP er, eller en vgs-klasse i Fredrikstad hvem Lars Vaular er, så vil i høyden et par-tre hender bli sett. Kidsa, som Synne Øverland Knudsen noe gammelmodig kaller dem, vet jeg like lite om som henne, men hvilke bøker som kommer ut i dette landet vet jeg litt om.

I år satt jeg som en av tre kritikere i nomineringsjuryen til Ungdommens kritikerpris (gjennomsnittsalder 33 år) og så godt det lot seg gjøre fulgte vi vårt mandat: «Nominasjonsjuryen skal nominere de åtte beste norske skjønnlitterære bøkene fra inneværende år».

Alle som har sittet i en jury eller diskutert «best» vet at den enkle oppgaven er komplisert. Vi husker kvinner og menn, dikt og prosa, nynorsk og bokmål, hudfarge, seksuelle preferanser, forlagstilknytting, osv. Jeg tror vi kan huske på forfatterens alder også, men hvorfor?

Unge stemmer og nye uttrykk? I Norge er det få forfattere under tretti år. Forfatterforeningen har i 2016 648 medlemmer og kun 1,4 prosent er under 30 år. Mitt inntrykk er at nye uttrykk er en sjeldenhet og ikke aldersbetinget. Tvert imot, skal jeg

bedømme ut fra navnene som blir nevnt som forbigåtte unge stemmer i Klassekampen, så er de med unntak av Eline Lund Fjæren på min alder, tretti år og dinosaurer. Det må altså være tematikkene deres som går hjem og som ungdom ville fått mer ut av? Kenneth Moes fleinsopptur eller Gina Cornelia Pedersens gjenskriving av et dukkehjem. Jeg gidder ikke en gang diskutere muligheten for at ungdom leser og leter etter noe annet enn identifikasjon.

Men nomineringen kunne absolutt foregått på en annen måte. Nomineringsjuryen som leser over 150 utgivelser kunne bestått av gymnasiaster, de elsker å lese dusinvis av romaner fra august til november når de kommer ut! Eller de kunne vært mer spesifikke: Bare lese forfattere under 40 (så vet vi at de ikke får de beste), eller bøker med unge hovedpersoner, eller hvorfor ikke; bøker skrevet i et «ungdommelig språk», *schamener*? Jeg er ikke imot en slik pris, kjør på! Ta en snus og opprett!

Ungdommens kritikerpris er interessant nettopp fordi den ikke forkjæler ungdommen. Jeg har sjelden møtt noen som var eller blir interessert i litteratur på videregående som er interessert i litteratur «for sin målgruppe», er ikke det den største fornærmelsen, eller skal vi si «parentifisering», å gi dem det vi tror de vil ha?

Morten Langeland,
forfatter
nilsmrl@gmail.com